

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ
Регіональний комплексний Науково-методичний центр
інноваційних технологій освітнього процесу РДГУ
Факультет соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кафедра педагогіки та методики початкової освіти
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи

РІВНЕ - 2023

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ
Регіональний комплексний Науково-методичний центр
інноваційних технологій освітнього процесу РДГУ
Факультет соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кафедра педагогіки та методики початкової освіти
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

Електронний збірник матеріалів

**Всеукраїнської науково-практичної
*Інтернет-конференції***

**«Підготовка майбутніх педагогів
до виховної діяльності
в освітньому просторі НУШ:
досвід, реалії, перспективи»**

12 травня 2023 року

Рівне – 2023

Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи: електронний збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції Рівне: РДГУ. 2023. 287 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 6 від 25 травня 2023 р.)

Вашій увазі пропонуються матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи».

ЗМІСТ

Петренко О. Б. Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: актуалізація проблеми.....	8
Кравченко О. Виховна діяльність зі студентською молоддю.....	12
Білавич Г. В., Притуляк Т. В., Скоропад М. І. Підготовка майбутніх учителів до виховання дітей як гуманістів засобами літературної спадщини Василя Сухомлинського.....	18
Баліка Л. М. Особливості впровадження дисципліни «Діяльність вихователя групи подовженого дня в умовах НУШ» в освітній процес ЗВО.....	25
Ваколюк А. М. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до наскрізної виховної діяльності...	29
Войтовська А. І. Професійна підготовка майбутніх педагогів до педагогічної діяльності.....	35
Карпич І. О. Діяльність працівників соціальної сфери з профілактики булінгу в закладах інтернатного типу.....	39
Левченко Н. В. Підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи з молоддю.....	43
Маковійчук О. В. Підготовка майбутніх вчителів до екологічного виховання молодших школярів на уроках дизайну і технологій.....	47
Матрос О. О. Нормативно-правове забезпечення регламентації інтеграції дітей з інвалідністю в просторі НУШ.....	52
Моргай Л. А. Нова українська школа.....	58
Поліщук І. В. Підготовка учителя Нової української школи: актуалізація ідей Т. Д. Дем'янюк.....	64
Стельмашук Ж. Г. Формування готовності майбутнього вчителя початкових класів до вирішення педагогічних ситуацій і задач в освітньому процесі НУШ.....	67
Цуркан Т. Г., Цуркан Н. Г. Розвиток пізнавальної	73

активності молодших школярів.....	
Гоголь Т. В., Давидюк І. В. Підготовка майбутніх вчителів фізичної культури до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ.....	79
Голя Г. М. Особливості післявоєнної підготовки вчителів Волині (на прикладі Луцького педагогічного училища).....	84
Дубовик К. Ю. Шляхи розвитку пізнавальної активності молодших школярів у сучасній початковій школі.....	87
Коваленко Н. І. Можливості розвитку обдарованої молоді в позашкільній освіті Польщі.....	94
Коваль К. Ю. Соціально-педагогічні умови взаємодії НУШ із сім'єю у полікультурному вихованні.....	98
Кузьмич А. О. Європейські авторські школи кінця ХІХ – поч. ХХ ст.....	102
Левчук Н. О. Формування гуманних взаємин учнів початкових класів як педагогічна проблема.....	106
Петренко І. Ф. Підготовка майбутніх педагогів до формування освітнього простору класної кімнати Нової української школи.....	111
Попова К. В. Формування полікультурної компетентності педагогів як запорука їх успішного функціонування в реаліях освітнього простору НУШ.....	114
Шульгач М. І. Участь викладачів кафедр педагогіки Рівненського державного університету у міжнародному проєкті «Фінська підтримка реформи української школи».....	116
Яремович М. А. Громадянськість майбутніх учителів початкових класів НУШ через призму оновлення національної системи освіти в умовах глобальних геополітичних змін.....	122
Бабич А. Я. Принципи виховання емоційної культури молодших школярів.....	126

Вітковська К. О. Інноваційні підходи в професійній підготовці майбутніх учителів початкової школи.....	131
Войтович Т. В. Казка як засіб морально-естетичного виховання молодших школярів.....	137
Гаврилюк О. С. Педагогічні особливості формування моральних якостей дітей старшого дошкільного віку.....	141
Гомонець М. В. Особливості прояву конфліктної поведінки у дітей молодшого шкільного віку.....	146
Гордусенко М. В. Психолого-педагогічні особливості подолання стресових ситуацій дітьми молодшого шкільного віку.....	151
Демчук Д. О. Формування навичок здорового способу життя у молодших школярів.....	156
Колодич Т. В., Шалівська Ю. В. Організація виховної роботи з учнями початкової школи в умовах дистанційного навчання.....	163
Котух І. Я. Гурткова робота у розвитку творчих здібностей молодших школярів.....	167
Кравчук М. Ю. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи як педагогічна проблема.....	172
Маринич А. І. Роль національного виховання у формуванні особистості.....	176
Матвіюк А. С. Особливості індивідуальної роботи з молодшими школярами з девіантною поведінкою.....	178
Матюх О. А. Виховний потенціал музичного краєзнавства.....	182
Мельничук Л. Ю. Теоретичні засади забезпечення наступності дошкільної і початкової освіти.....	186
Ничипорчук Г. П. Дитяче об'єднання у виховній системі закладу загальної середньої освіти.....	194
Панчук Г. М. Феномен поняття «естетична культура» в сучасних психолого-педагогічних дослідженнях.....	198
Панчук І. О. Основні напрями та форми волонтерської діяльності.....	204

Пишняк М. М. Зміст національно-патріотичного виховання дітей молодшого шкільного віку в умовах війни в Україні.....	212
Полюхович Г. С., Шалівська Ю. В. Самоосвіта як ефективний чинник професійного зростання майбутнього вчителя початкової школи.....	216
Правник Н. С. Проблема підготовки майбутніх учителів початкових класів до організації краєзнавчої роботи у педагогічній науці.....	220
Прокопчук Н. Я. Принципи роботи з «важкими дітьми» за В. О. Сухомлинським.....	227
Рижук О. С. Інтерактивні методики формування крос-культурних цінностей у виховній роботі з дітьми молодшого шкільного віку.....	237
Рожко О. С. Роль та особливості волонтерської діяльності з дітьми молодшого шкільного віку.....	241
Смітюх Н. М. Сутність поняття «емпатія» у психолого-педагогічних джерелах.....	245
Спасіба А. С. До проблеми підготовки майбутніх учителів початкової школи до соціалізації учнів.....	248
Тарасюк Н. А. Виховний аспект позашкільної освіти.	254
Фелістович Т. М. Форми і методи добровільної діяльності з молодшими школярами.....	258
Філатова М. С. Формування в учнів початкової школи знань про пожежну безпеку у виховній позакласній роботі як психолого-педагогічна проблема.....	264
Шеремет Н. М. Особливості вищої педагогічної освіти Італії у другій половині ХХ століття.....	270
Богурський О. М. Формування почуття обов'язку та відповідальності учнів у процесі навчальної діяльності.....	278
Ісько Т. І. Формування математичної компетентності учнів у процесі навчально-пізнавальної діяльності.....	281
Снігур М. О. Виховання цінностей здорового способу життя учнів підліткового віку.....	283

Список використаних джерел

1. Богачук О. Національне виховання молодших школярів як педагогічна проблема. *Наукові записки: збірник матеріалів наук.-прак. конф.* Вінниця: ФОП Корзун Д. Ю., 2020. С. 21–23.

2. Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI) (затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 1993р. № 896) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/896-93-п>

3. Дудар О. В. Залучення національних традицій до сучасної системи виховання. *Класний керівник*. 2012. №1/2. С.22–23.

Матвіюк А. С.,

здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»
спеціальності 013 Початкова освіта

Рівненського державного гуманітарного університету

ОСОБЛИВОСТІ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ З ДЕВІАНТНОЮ ПОВЕДІНКОЮ

Однією з найактуальніших проблем сьогодення є зростання правопорушень, вчинених дітьми, підлітками, молоддю. Це пов'язано передусім із загальним соціальним напруженням, психологічною неврівноваженістю всього суспільства, що важко переживає перехід до ринкових відносин та кризи соціальної системи, ситуацією поширення COVID-19, воєнний напад РФ на Україну.

Серйозний дефіцит позитивного впливу на молоде покоління призводить до того, що у молодших школярів спостерігаються все частіше почуття тривоги, агресії,

соціальної пасивності, страху. Саме діти перебувають нині чи не в найскладнішому становищі внаслідок несформованості власної системи стійких моральних переконань, ціннісних орієнтацій, що не дає їм змоги адекватно реагувати на події, факти навколишнього життя.

Одним із різновидів відхилень у поведінці є девіантна поведінка, що розглядається як антисуспільна протиправна поведінка індивіда. В останні роки вона набрала масовий характер і перебуває в центрі уваги багатьох спеціалістів. Актуальна ця проблема стосовно школярів, які перебувають на етапі активного, складного і суперечливого процесу визначення життєвих цінностей, вироблення переконань, самовдосконалення в духовній та фізичній сферах [1].

Тому особливою сьогодні, важливою є проблема педагогічного впливу на учнів з різними відхиленнями в моральному розвитку. У роботі з такими дітьми дуже важливим є особистісно-орієнтований, індивідуальний підхід. Як свідчить практика, їх ефективність залежить безпосередньо від врахування педагогом найважливіших типологічних особливостей, властивих цій категорії молодших школярів.

Конкретна робота з проблемними дітьми в Україні розпочинається у 30-і роки ХХ століття з відкриття виправно-виховних притулків, колоній, виховних будинків та прихистків.

Заслуговує на увагу діяльність видатного педагога А. С. Макаренка, який заклав основні принципи, зміст і методи роботи з підлітками – правопорушниками. Він підкреслював, що людина погана через те, що знаходиться в поганій соціальній структурі, в поганих умовах. В основі його педагогічної теорії – ідея створення педагогом

виховного соціального середовища. Він стверджував: «Педагогіка – важка і хитра наука» [2].

Вчені минулого століття вважали причинами відхилень особливості вікового розвитку особистості, відчуження від інших дітей, своєрідність прояву протесту проти пригнічення їхніх інтересів.

Так, видатний педагог В. О. Сухомлинський запропонував різноманітні засоби стимулювання особистості. Він категорично заперечував такий шлях виправлення, як виставлення назовні недоліків з надією, що дитина зможе критично оцінити свою поведінку та змінити її. Таке виховання вражає самолюбство, почуття власної гідності, гордість дитини [3].

В умовах роботи закладу загальної середньої освіти, робота з дітьми. схильними до правопорушень – це комплексна робота класовода (класного керівника), психолога, соціального педагога (за наявності) з сім'єю, соціальними службами, громадськими організаціями тощо.

Першими кроками у вирішенні даної проблеми, її попередження і профілактики є діагностична та індивідуальна робота. Окрім методу спостережень, доцільно використовувати різні діагностики, анкетування, спілкування з класним колективом.

Спостереження, результати діагностики доводять, що ризик правопорушень неповнолітніх, що виховуються в обстановці постійних і гострих конфліктів, у психічно обтяжених родинах, у 4–5 разів вище, а в тих, де панують агресивність і жорстокість, у 9–10 разів вище, ніж у тих, хто росте в педагогічно сильних і стійких родинах.

Останнім часом усе більше занепокоєння викликають родини з неправильною педагогічною позицією. Виховання в таких родинах призводить до виникнення в дитини деформацій у ціннісних і життєвих

орієнтаціях, у структурі мотивів, механізмі самоконтролю в поведінкових стереотипах, що, у свою чергу, веде до протиправної поведінки [3].

Діагностична та індивідуальна робота з молодшими школярами проводиться із застосуванням таких методик:

- у початковій ланці рівень страхів і тривожності діагностують, користуючись методикою Рогова;
- проєктивна методика;
- методика вивчення рівня пізнавальної активності;
- вивчення мотиваційної спрямованості;
- виявлення типу темпераменту дитини за методикою Айзенка;
- обстеження рівня суб'єктивного контролю;
- виявлення важковиховуваності учня (за В. М. Оржеховською)
- діагностика сімейного мікроклімату (за В. М. Оржеховською) та ін.

У бесідах із батьками, вчителями та самою дитиною необхідно зібрати якнайбільше інформації про її захоплення в позаурочний час, осіб, з якими дитина спілкується, захворювання, які перенесла дитина. Зібрана інформація допомагає виявити причини девіантної поведінки.

Щодо індивідуальних форм корекційної роботи з девіантними дітьми, то найчастіше використовуються індивідуальні бесіди з дитиною, заняття з представником правоохоронних органів, ігротерапія, робота з картками, малювання.

Список використаних джерел

1. Оржеховська В., Виноградова-Бондаренко В. Дитяча бездоглядність та безпритульність: історія, проблеми, пошуки: Навчальний посібник. Київ, 2004. 78 с.

2. Макаренко А. С. Педагогічна поема. Київ: «Радянська школа», 1973. 507 с.

3. Адамчук Л. Робота з важковиховуваними дітьми. *Шкільному психологу усе для роботи*. № 11. 2011. С.18–21.

Матюх О. А.,
здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»
спеціальності 013 Початкова освіта
Рівненського державного гуманітарного університету

ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МУЗИЧНОГО КРАЄЗНАВСТВА

Нині у вітчизняному суспільстві спостерігається підвищення інтересу до вивчення рідного краю, що тісно пов'язано з краєзнавством і краєзнавчою діяльністю. У початковій школі краєзнавство є одним із ключових джерел формування навчальної мотивації, збагачення знаннями про рідний край, виховання любові до нього, розвиток громадянських позицій та навичок.

Проблема виховання підростаючого покоління засобами краєзнавства і краєзнавчої діяльності вивчалася багатьма вітчизняними вченими, наприклад, О. Залуцьким, який висвітлив роль музичного краєзнавства у сучасному освітньому процесі; В. Прокопчук (Дикало), яка розкрила національно-патріотичний аспект музичного краєзнавства; О. Ткачуком, який досліджував історичні аспекти дослідження джерельної бази музичного краєзнавства; В. Шинкаренко, яка розглянула краєзнавство з позиції дієвого засобу патріотичного виховання старшокласників та інші.